

Formandens beretning

på Historisk Samfunds generalforsamling
den 27. maj 1986

Det forløbne år har været præget af Historisk Samfunds 75 års jubilæum, som blev markeret ved et møde den 31. maj 1985. Forfatteren Palle Lauring holdt en inspirerende festtale over emnet »Hvad skal vi med historien?«, og der blev i anledning af dagen lejlighed til at hygge sig lidt med et glas vin.

Historisk årbog fra Roskilde amt udkom i anledning af jubilæet i en dobbeltudgave med mange vægtige artikler, der har vakt interesse ud over den normale læserkreds. Vi modtog i forbindelse med jubilæet smukke kontante gaver på ialt 14.000 kr. fra Dansk Historisk Fællesforening, fra Sammenslutningen af lokalhistoriske foreninger og fra FairPrint, som trykker årbogen. Jeg vil gerne takke for disse jubilæumsgaver, som bl.a. er baggrunden for, at det regnskab, som senere skal aflægges, viser et formelt overskud på ca. 48.000 kr. Heri indgår dog også de meget smukke bidrag over de sidste to år på ialt 50.000 kr., som Roskilde Sparekasse har ydet til udgivelse af en *en ny bog om Roskilde bys historie*. Der er al mulig grund til at takke Roskilde Sparekasse for disse ekstraordinære bidrag, som tilmed kan forventes ydet i de kommende år. Roskilde by og amt har i anledning af jubilæet unægtelig været mere tilbageholdende, men de vil med rette blive hjemsøgt, når vi kommer lidt længere med arbejdet med den nye Roskildehistorie, der for tiden er på bedding i det nedsatte redaktionsudvalg.

Køge har i det forløbne år på vej til købstadens 700 års jubilæum i 1988 publiceret et prægtigt 1. bind om byens historie, der med rette er temaet for aftenens foredrag. Der er i den forbindelse god grund til at gøre opmærksom på, at Historisk Samfund også omfatter Køge, selv om vi desværre har fået for få medlemmer herfra. Det er et emne, som den nye bestyrelse bør gøre noget ved. Historisk Samfund er et amtssamfund og ikke en lokalhistorisk forening for Roskilde!

Jeg fremsatte i min sidste beretning nogle overvejelser over Historisk Samfunds *fremtidslinier* for den samlede lokalhistoriske arbejdsmark. De mundede ud i et ønske om en større åbenhed og smidighed i samarbejdet med de *lokalhistoriske foreninger og arkiver* i amtet samt de to *museumsforeninger*. De positive reaktioner på dette forslag har ikke været overvæl-

dende. Ting ta'r som bekendt tid – men det er fortsat min opfattelse, at tankerne om et mere konstruktivt samarbejde – gerne i form af nedsættelse af et bredt redaktionsudvalg for udgivelse af en fælles årbog for de lokalhistoriske aktiviteter i Roskilde amt – er en rigtig tanke. Kun i fællesskab vil vi – ud fra en samlet vurdering af de ringe økonomiske vilkår for lokalhistoriske aktiviteter – få mest muligt ud af de samlede små ressourcer.

Projekt »Middelalderbyen« udsender i 1986 sin bog om Køge, og den bliver formentlig i slutningen af 1987 efterfulgt af en tilsvarende bog om Roskilde, redigeret af cand. mag. Ingrid Nielsen. Begge publikationer kaster spændende nyt lys over de to købstæders middelalderhistorie og vil senere blive tilbudt Historisk Samfunds medlemmer til favørpris.

Hvis vi vender tilbage til *dagen og vejen* er der vel anledning til at bemærke, at den årlige udflugt i september 1985 gik til Kalundborg, hvor arkitekt Jørgen Ganshorn, der er forfatter til en ny bog om Kalundborgs historie, var en spændende cicerone på denne sensommerdag.

Den 11. december 1985 holdt museumsinspektørerne Michael Andersen og Mette Høj lysbilledforedrag om to i årets løb foretagne større byundersøgelser i Roskilde, nemlig *Allehelgensgadeundersøgelse* om Roskildes sydlige voldkvarter og *Bredgadeundersøgelsen*, der afslørede et hus fra 1000-tallet. Begge undersøgelser gav overraskende nye oplysninger om byens udstrækning, bykvarterer og gedeforløb. Der er i det hele grund til at glæde sig over, at der i de senere år gennem en mærkbar forøgelse af aktiviteterne på Roskilde Museum er sket afgørende landvindinger til en ny belysning af Roskildes ældste historie.

Den 25. februar 1986 fortalte Klavs Becker-Larsen om sit arbejde vedrørende klarlægningen af *Tunestillingen*, der under 1. verdenskrig blev anlagt som et led i landbefæstningen omkring København, strækkende sig fra Køge Bugt til Roskilde Fjord. Arbejdet vil i løbet af dette år udmønte sig i en bog om Tunestillingen, der også vil blive tilbudt medlemmerne til favørpris. Man må håbe, at enkelte af de endnu bevarede bygningsværker kan blive fredet for eftertiden.

Alt i alt synes jeg nok, at man kan sige, at det forløbne år har været et godt år for Historisk Samfund. Og med ønske om, at de kommende år vil give mulighed for en bedre koordinering af de samlede lokalhistoriske aktiviteter i amtet vil jeg hermed overgive min beretning til generalforsamlingens forhåbentlig velvillige behandling.